

یادداشت سیاسی

مهدی سامع
mehdi_samee@yahoo.com

انتخابات آتی در ولایت خامنه ای و تاثیر تهدیدها، فرصتها و چالشهای خارجی بر آن

جدال در مورد این که چه کسی برای ریاست جمهوری و یا به گفته سید محمد خاتمی «تدارکچی» نظام، کاندیدا شود، با اعلام عدم تمایل میرحسین موسوی وارد مرحله جدیدی شده است. در یادداشت سیاسی دو شماره قبل نبرد خلق در این باره نوشته شده که: «چگونگی برخورد قدرتهای بزرگ با پروژه اتمی رژیم نیز در چگونگی انتخاب یک مهره که سید محمد خاتمی آن را یک «تدارکاتچی» تعریف کرده، تاثیر خواهند داشت. تا آنجا که به خامنه ای بر می گردد، مطلوبترین گزینه، یک کوتوله رام است. اگر اوضاع عراق به صورت فعلی باقی بماند، خامنه ای تحت هیچ عنوان به چیزی بیش از مطلوبترین گزینه تن نخواهد داد.» و در پایان با توجه به مساله اتمی رژیم و فرصتی که اوضاع عراق در اختیار ولی فقیه نظام قرار داده نتیجه گیری شده بود که: «اگر این نقشه خامنه ای طی ۹ ماه آینده پیشرفت بیشتر کند، تدارکچی آینده ولایت فقیه که نام «رئیس جمهوری اسلامی» را یدک می کشد، نه میر حسین موسوی بلکه یک کوتوله سیاسی خواهد بود. اما اگر فرصت مطلوب ولی فقیه به تهدید تبدیل شود برای مردم فرصت جدیدی به منظور تغییر کل نظام فراهم خواهد شد و در این صورت اگر حسین موسوی در نقش تدارکچی نظام باشد، از آن جا که مساله عمده مردم ایران در شرایط کنونی نه بازی در میز جناحها که گذار از استبداد مذهبی به یک جمهوری عرفی و دموکراتیک است، بسیار مفتضح تر و بی ابروتر از سید محمد خاتمی خواهد شد.»

به نظر می رسد که اعلام عدم تمایل موسوی با توجه به همین چشم اندازها بوده است. اکنون که مساله اتمی به نقطه تعیین تکلیف خود نزدیک شده و طرح «معامله بزرگ» در آخرین روز مهر ماه در وین از طرف فرانسه، آلمان و انگلیس به نیابت اتحادیه اروپا به نمایندگان جمهوری اسلامی ارایه شده، باید دید خامنه ای در مقابل این چالش کدام گزینه را انتخاب خواهد کرد.

روز چهارشنبه ۲۲ مهر وقتی فرازهایی از طرح سه کشور اروپایی انتشار یافت، خامنه ای در مراسم مشترک دانشجویان دانشگاههای ارتش طی سخنانی گفت: «هیچ یک از سیاستهای منطقه ای بدون لحاظ کردن نظر ایران قابل پیشبرد نیست.» (خبرگزاری فارس)

این جمله کوتاه فشرده تمامی سیاستهایی است که ولی فقیه نظام پیرامون تهدیدها، فرصتها و چالشهای خارجی پیش روی ولایتش در پیش گرفته و انتخابات ریاست جمهوری هم به طور عمده نه متأثر از مجادلات و توازن قوای داخلی، بلکه بر اساس عوامل خارجی شکل نهایی به خود خواهد گرفت. خامنه ای این جمله را در مقابل انتشار طرح «معامله بزرگ» که بخشهایی از آن روز قبل در خبرگزاریها انتشار یافته بود و روزنامه های صبح تهران گوشه هایی از آن را منتشر کردند، ابراز کرد. و درست همین روز مصادف است با انتشار خبر عدم تمایل میرحسین موسوی و ناز و کرشمه آخوندی هاشمی رفسنجانی. روزنامه ایران در شماره همین روز با عنوان «معامله بزرگ هسته ای» از نتیجه مذاکرات وزیران خارجه اتحادیه اروپا و توافق آنان با آمریکا خبر داد و آفتاب یزد با عنوان «هم تهدید و هم تشویق» همین خبر را در صدر اخبار خود آورد.

روز چهارشنبه ۲۲ مهر ۱۳۸۲ مسئولان تعدادی از تشکلهای درون نظام شامل دبیران کل احزاب اسلامی کار، تمدن اسلامی، اراده ملت، اعتدال و توسعه، خانه کارگر، خانه صنعت، جامعه اسلامی پزشکان ایران و جمعی از شخصیت های سیاسی با هاشمی رفسنجانی ملاقات و پیرامون مسائل و تحولات داخلی و خارجی و انتخابات آتی ریاست جمهوری بحث و تبادل نظر کردند.

هاشمی رفسنجانی در پاسخ به درخواست این نیروها برای قبول کاندیداتوری انتخابات آینده ریاست جمهوری، با تشکر از دیدگاه مثبت احزاب و تشکلهای تصریح کرد: «من همواره خواهان ورود نیروهای جوان و با کفایت در عرصه های مختلف اجتماعی و ریاست جمهوری هستم و هر وقت احساس کرده ام که صاحب نظران و فضای جامعه به طور مشخص چنین مطالبه ای دارد، در صورت داشتن وجود شرایط مناسب و بضاعت انجام خدمت از پذیرش مسئولیت خودداری نکرده ام.» (ایسنا)

رفسنجانی در روز ۱۶ مهر با اعلام این که «همه داریبهای من به اندازه یک خانه که از خودم باشد، نیست» در پاسخ به سؤالی درباره احتمال شرکت در انتخابات ریاست جمهوری آینده گفت: «من تا این لحظه ترجیح می دهم، کسی غیر از من بیاید و کشور را اداره کند و با تجربه ای که دارم به او کمک کنم... خدمت رهبری هم گفته ام شما به من امر نفرمائید و بگذارید این فضا باز باشد تا کس دیگری پیدا شود و ما هنوز منتظریم

تا فرد مناسبی خود را کاندیدا کند و من نیز از او حمایت خواهم کرد.» رفسنجانی با زیرکی و با کاربرد قید «تا این لحظه» و پیش کشیدن پای ولی فقیه که تنها «امر» او هاشمی رفسنجانی را مجبور به پذیرش پست ریاست جمهوری می کند در ادامه می گوید: «ولی گفته‌ام اگر روزی به این نتیجه برسم که چاره‌ای جز آمدن من برای حفظ منافع اسلام و انقلاب نیست، دریغ نخواهم کرد.» (خبرگزاری فارس)

همزمان با اعلام طرح معامله بزرگ و پاسخ کوتاه خامنه ای، رفسنجانی به دنبال اجرای نقش «حافظ منافع اسلام» که چیزی جز حفظ استبداد مذهبی نیست، جدی تر از گذشته وارد صحنه می شود. رویدادهای بعدی ثابت می کند که پیچیدگی معادله انتخاب «ندارکچی» نظام به خاطر تاثیر این امر از چالشهای خارجیست.

روز پنج شنبه ۲۳ مهر روزنامه ایران نوشت: «برخلاف تصورات برخی جناحها، کناره گیری مهندس موسوی از صحنه انتخابات یک معادله ساده نیست، بلکه نشانه هایی از پیچیدگیهای پروسه انتخابات را گوشزد می کند و چالشهای آن دامن جناحهای دیگر را می گیرد.» این اظهار نظر روزنامه خبرگزاری رسمی رژیم یک روز قبل از اجلاس کشورهای گروه هشت که در آن «طرح معامله بزرگ» از جانب اروپا ارایه شد، صورت گرفت.

روز شنبه ۲۵ مهر ناطق نوری از باندهای وابسته به ولایت درخواست کرد که «به جای حضور تعداد زیادی شاخ شکسته در عرصه انتخابات از یک نامزد مقبول حمایت» کنند.

منظور ناطق نوری از تعدادی «شاخ شکسته» همان «کوتوله» های سیاسی هستند که به دنبال «پاسداری» کردن تمامی ارکان ولایت خامنه ای هستند.

روز دوشنبه ۲۷ مهر ۱۳۸۲ هاشمی رفسنجانی در دیدار مجمع متخصصان و جمعی از نمایندگان مجلس به طور غیر مستقیم به نقشی که می تواند در مقابله با بحران رژیم ایفا کند پرداخت و گفت: «با توجه به چالشهای داخلی و خارجی فراوری کشور و مطالبه تحول، تعارض موجود اداره کشور برای رییس اجرایی آینده دشوار» است.

وی در پاسخ به دعوت آنان برای حضور در انتخابات نهمین دوره ریاست دستگاه اجرایی ولایت فقیه گفت: «من به عنوان یک سرباز انقلاب بقیه عمر خود را نیز صرف خدمت به انقلاب و اسلام خواهم کرد و در هر مصدری که نظام و مردم احساس کنند وجودم در آن مثمرتر است، حضور خواهم یافت؛ اما هنوز زود است که قضاوت کنیم که به این ضرورت رسیده‌ایم.»

روز دوشنبه ۲۷ مهر روزنامه اعتماد با چاپ عکس بزرگی از هاشمی رفسنجانی از تایید وی توسط جامعه روحانیت مبارز و ۷۸ حزب خبر داد و از زبان یکی از روسای احزاب نوشته که وی به این دلیل در انتظار می ماند که احزاب پرشمار و اصلی هم موافقتشان را برای دعوت از وی اعلام دارند.

یک روز بعد روزنامه شرق در گزارشی خبر از «جلساتی با حضور سران جبهه دوم خرداد برای بررسی مساله انتخابات» همزمان با «پر رنگ شدن مداوم» نامزدی هاشمی رفسنجانی می دهد. شرق در همین شماره خود در مقاله ای به قلم یک عضو مجلس ششم از دوم خردادها به آنان پیشنهاد کرده، حالا که پیروزی حداکثری ممکن نیست، در پی آن باشند که به مصالحه ای تن دهند و مثلا از نامزدی هاشمی رفسنجانی حمایت کنند و میرحسین موسوی معاون اول وی باشد.

روز ۲۹ مهر یک عضو دفتر سیاسی حزب اسلامی کار در گفت‌وگو با ایسنا می گوید: «ما در راستای رایزنیهای مختلف و مذاکره با کاندیداها، از هاشمی رفسنجانی دعوت کرده‌ایم که در صحنه انتخابات حضور پیدا کند.» نکته مهم در این اظهار نظر اشاره به شرایط بین المللی است. او می گوید: «مشارکت حداکثری مردم در صحنه انتخابات در موقعیت کنونی باعث افزایش پشتوانه‌ی نظام در سطح بین‌المللی می‌شود.»

یک روز بعد طرح «معامله بزرگ» به نمایندگان رژیم ارایه شد و بر اساس بعضی از گزارشها به نظر می رسد که اتحادیه اروپا قبل از روشن شدن نتیجه انتخابات آمریکا پاسخی جدی دریافت نخواهد کرد.

در انتخابات این دوره ریاست دستگاه اجرایی نظام ولایت فقیه، عامل خارجی نقش تعیین کننده ایفا خواهد کرد. قبل از نشست آتی شورای حکام سازمان بین المللی انرژی اتمی، سرنوشت انتخابات آمریکا نیز روشن شده است. پاسخ خامنه ای به طرح «معامله بزرگ» هم قبل از جلسه آتی شورای حکام مشخص شده و رفسنجانی خود را برای شرایط عقب نشینی احتمالی ولی فقیه آماده می کند تا به جای یک کوتوله سیاسی در نقش منجی نظام وارد شود. اما به همان گونه که قبلا نیز گفته ایم هزینه این عقب نشینی برای ولایت خامنه ای بسیار گرانتر از آن است که «سردار فقیر» ی همچون هاشمی رفسنجانی بتواند آن را پرداخت کند. بهترین و دقیقترین برآورد هزینه این عقب نشینی را علی اکبر ولایتی، مشاور ولی فقیه در امور بین المللی ارایه داده است. بنا به گزارش روز ۷ مهر خبرگزاری دولتی کار، او می گوید: «اگر قرار شد که ما تسلیم زیاده‌خواهیهای غربیها بشویم، حد ندارد. بنابراین اگر ما عقب‌نشینی کنیم آنها به جلو می‌آیند.» ۳۰ مهر ۱۳۸۲